

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Louise Falkenberg
Sagsnr.: 2014-0035-0219
Dok.: 1091211

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AC
fra Folketingets Retsudvalg torsdag den 10. april 2014 kl. 14

Samrådsspørgsmål AC:

”Vil ministeren på baggrund af Københavns Byrets dom af 18. februar 2014 i sagen om demonstrationerne under den kinesiske præsidents besøg i København i juni 2012 redegøre for, om dommen får konsekvenser for politiets indsats under fremtidige statsbesøg, samt for hvordan ministeren vil sikre, at dansk politi fremover i lignende situationer overholder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions frihedsbestemmelser.”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

[Indledning]

1. Det er som bekendt ikke første gang, at en siddende justitsminister er kaldt i samråd om politiets indsats og ageren i for-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

bindelse med den kinesiske præsident Hu Jintaos besøg i juni 2012.

Min forgænger har således under et samråd i august 2012 her i Retsudvalget samt i en række besvarelser af skriftlige spørgsmål redegjort i detaljer for politiets indsats i forbindelse med præsidentbesøget.

I må derfor bære over med, at jeg i et vist omfang vil komme til at gentage, hvad der er blevet sagt og skrevet ved tidligere lejligheder.

2. Lidt nyt er der dog sket. For som det fremgår af samrådspørgsmålet, afsagde Københavns Byret den 18. februar i år dom i en civil sag, der var anlagt mod Københavns Politi af seks demonstranter med påstand om, at de i forbindelse med præsidentbesøget blev udsat for ulovlige administrative frihedsberøvelser.

Som I måske også er klar over, er Københavns Byrets dom efterfølgende blevet anket til Østre Landsret. Sagen verserer således stadig ved domstolene.

Jeg vil derfor allerede her fra start gerne gøre opmærksom på, at det ikke vil være passende, hvis jeg går ind i en drøftelse af byretsdommens indhold og eventuelle konsekvenser og de forklaringer, der er afgivet under sagen.

Det håber jeg, at udvalget har forståelse for.

[Generelt om politiets indsats under det kinesiske statsbesøg]

3. Med det sagt, vil jeg gerne starte med at knytte nogle få mere overordnede bemærkninger til politiindsatsen i forbindelse med præsidentbesøget.

Det siger sig selv, at et besøg af den øverste i det kinesiske magthierarki må give anledning til, at der foretages en trusselsvurdering, og at det på den baggrund overvejes, hvilke sikkerhedsmæssige foranstaltninger der skal iværksættes.

Og det er nu engang sådan, at det er politiet, som har de bedste forudsætninger for at vurdere, hvordan den politioperative indsats i forbindelse med konkrete begivenheder planlægges og gennemføres på den mest hensigtsmæssige måde.

Den politimæssige indsats i forbindelse med den kinesiske præsidents besøg blev derfor også organiseret og tilrettelagt af Københavns Politi på baggrund af en forudgående trusselsvurdering af besøget.

4. Københavns Politis overordnede strategi for politiindsatsen i forbindelse med besøget er der nøje redegjort for i en række skriftlige svar, som min forgænger afgav forud for samrådet i august 2012. Det vil jeg ikke gentage her i dag.

Københavns Politi har supplerende oplyst, at det overordnede formål med politiets indsats under præsidentbesøget var at sikre, at besøget kunne gennemføres i henhold til det fastlagte program, uden at der blev lagt hindringer i vejen for besøgets gennemførelse, og uden at gæsterne og deres følge blev udsat for angreb af nogen art.

Københavns Politi har endvidere oplyst, at man i forbindelse med præsidentbesøget alene traf de sikkerhedsmæssige foranstaltninger, der konkret fandtes nødvendige med henblik på at sikre en fredelig og sikkerhedsmæssig forsvarlig afvikling af besøget.

[Dommen fra Københavns Byret]

5. Efter disse mere overordnede bemærkninger om politiets indsats i forbindelse med præsidentbesøget i juni 2012 vil jeg gå over til det, der spørges til med samrådsspørgsmålet – nemlig dommen fra Københavns Byret og hvilke konsekvenser, den eventuelt skal have.

Som jeg indledningsvist var inde på, afsagde Københavns Byret i februar i år dom i en sag, der var anlagt mod Københavns Politi af seks demonstranter med påstand om, at de i forbindelse med præsidentbesøget blev udsat for ulovlige administrative frihedsberøvelser.

Ved Københavns Byrets dom blev Københavns Politi frifundet for påstanden om ulovlig administrativ frihedsberøvelse i fem af de seks tilfælde.

I det sidste tilfælde fandt byretten, at der i forbindelse med en hændelse i Kongens Have blev foretaget en ulovlig administrativ frihedsberøvelse.

Byretten har ved sin afgørelse i dette tilfælde lagt til grund, at den pågældende demonstrant blev tilbageholdt af flere betjente fra Københavns Politi i et tidsrum på mere end en time, og at det alene skete som en reaktion på, at han flagede med det tibetanske flag.

Byrettens afgørelse er dog alene baseret på den pågældende demonstrants egen forklaring om forløbet, fordi det ikke forud for byrettens behandling af sagen havde været muligt at identificere de betjente, der var involveret i den pågældende episode.

6. Som jeg nævnte indledningsvis er byrettens dom blevet anket til landsretten af de fem sagsøgere, der ikke fik medhold i byretten, ligesom Københavns Politi har anket byrettens dom til landsretten for så vidt angår den sagsøger, som fik medhold i byretten.

Det er derfor nu op til landsretten at vurdere, om en eller flere af de pågældende sagsøgere blev udsat for ulovlige administrative frihedsberøvelser under præsidentbesøget. Og som jeg allerede

har givet udtryk for, finder jeg derfor ikke, at jeg her i dag bør forholde mig nærmere til dette spørgsmål.

Af samme grund er det også for tidligt allerede nu at tage stilling til, om og i givet fald hvilke konsekvenser, dommen skal have.

Jeg har i øvrigt noteret mig, at Københavns Politi har oplyst, at der er iværksat en undersøgelse med henblik på så vidt muligt at identificere de politibetjente, der var involveret i de episoder, der er behandlet i byrettens dom.

Det kan derfor ikke udelukkes, at det bevismæssige grundlag under ankesagen vil være mere omfattende end under byrettens behandling af sagen.

[Ændret praksis hos Københavns Politi]

7. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg personligt synes, det er rigtig ærgerligt, at det kinesiske præsidentbesøg i 2012 – og også det efterfølgende officielle besøg i 2013 – tilsyneladende har skabt en vis tvivl om, hvorvidt politiet nu også beskytter borgernes ret til at demonstrere og ytre sig, sådan som politiloven foreskriver, at politiet skal.

Og jeg ved, at ikke mindst Københavns Politi deler denne ærgrelse.

Derfor forstår jeg også godt, at Københavns Politi – uanset hvordan ankesagen falder ud – mere generelt har gjort sig overvejelser om, hvordan man kan undgå, at fremtidige statsbesøg og tilsvarende begivenheder fører til den samme kritik af politiets handlemåde.

8. Københavns Politi har i den forbindelse oplyst, at man allerede i dag bestræber sig på i videst muligt omfang at imødekomme ønsker om at ytre sig og demonstrere i forbindelse med officielle begivenheder, herunder statsbesøg.

Og når der skal tages stilling til konkrete demonstrationssteder, tager politiet også i videst muligt omfang hensyn til ønsker om synlighed og nærhed i forhold til de personer, som demonstrationerne er rettet imod.

9. Københavns Politi har imidlertid til brug for dagens samråd oplyst, at man – særligt i lyset af erfaringerne fra de kinesiske besøg i 2012 og 2013 og den kritik, der har været rejst – i fremtiden vil arbejde for på det tidligst mulige tidspunkt at opnå en god dialog med deltagerne i demonstrationer, der er anmeldt på forhånd, for derved i videst muligt omfang at kunne imødekomme deres ønsker om synlighed og nærhed.

Det siger dog sig selv, at politiet altid, når der skal tages stilling til en konkret lokalitet for en demonstration, skal tage hensyn til de sikkerhedsmæssige forhold. Og derfor vil det også fremover kunne forekomme, at demonstranter af sikkerhedsmæssige

grunde må henvises til et andet sted, end det som de ville have foretrukket.

Københavns Politi har yderligere oplyst, at man fremover også vil have særligt fokus på at sikre, at den enkelte medarbejder instrueres om, at lovlige aktiviteter, der ikke forstyrrer den offentlige orden eller sikkerhed, ikke må forhindres. Og det vil i den forbindelse blive indskærpet, at deltagere i demonstrationer derfor heller ikke må fratages uskadelige effekter, som f.eks. flag.

Og så ved jeg, at Københavns Politi efter det officielle besøg fra Kina i 2013 – hvor der også fra flere sider blev fremført kritik af demonstranternes mulighed for at demonstrere og bl.a. fremvise det tibetanske flag – afholdt et dialogmøde mellem Københavns Politis øverste ledelse og repræsentanter for Falun Gong i Danmark vedrørende den politimæssige afvikling af besøget.

Jeg har forstået, at dette møde foregik i en god og konstruktiv stemning.

[Afrunding]

10. Så for at samle op: Dommen fra Københavns Byret, som samrådsspørgsmålet drejer sig om, er anket til Østre Landsret. Det er derfor nu op til landsretten at vurdere, om Københavns Politi i et eller flere tilfælde foretog ulovlige administrative frihedsberøvelser i forbindelse med præsidentbesøget i juni 2012.

Da sagen derfor stadig verserer ved domstolene, er det naturligtvis for tidligt at tage stilling til, hvilke eventuelle konsekvenser sagen skal have.

Som jeg imidlertid netop har beskrevet, så har Københavns Politi lyttet meget nøje til den kritik, der har været af den politimæssige indsats i forbindelse med de kinesiske besøg 2012 og 2013.

Og Københavns Politi har således peget på flere ting, som man vil være særligt opmærksomme på i forbindelse med den politimæssige planlægning og afvikling af fremtidige statsbesøg med henblik på at forhindre, at demonstranter føler sig unødigt begrænset i deres grundlovssikrede ret til at forsamle og ytre sig.

Det synes jeg er fornuftigt.

[Markering af politifolk]

11. Sagen her har jo også vist de udfordringer, der undertiden kan være med at få identificeret de politifolk, der har deltaget i en konkret politiforretning.

Det er ingen hemmelighed, at jeg mener, at der bør gennemføres en ordning med markering af uniformerede politifolk – både for at understøtte tilliden til politiet og for at lette identifikationen i de tilfælde, hvor en borger ønsker at klage over en polititjenestemand.

Jeg har derfor bedt rigspolitichefen om sammen med Politiforbundet at udarbejde en model for en sådan ordning, som skal tilrettelægges på en måde, så den ikke indebærer en forøget risiko for chikane og lign. Jeg har bedt om, at dette arbejde så vidt muligt færdiggøres omkring sommeren i år.

Tak for ordet.